

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Ostrołęce IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Monika Jankowska
Protokolant:	sekr. sądowy Justyna Kojtek

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2017 r., w Ostrołęce

na rozprawie

sprawy z powództw: D. D. oraz W. M.

przeciwko Skarbowi Państwa - Zakład Karny w P.

o zwrot kosztów dojazdu

Orzeka:

I.

1. Zasądza od pozwanego Skarbu Państwa - Zakład Karny w P. na rzecz powódki D. D. kwotę 2.961,00 złotych (dwa tysiące dziewięćset sześćdziesiąt jeden złotych), tytułem zwrotu kosztów dojazdu wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty;
2. Zasądza od pozwanego Skarbu Państwa - Zakład Karny w P. na rzecz powódki D. D. kwotę 675,00 (sześćset siedemdziesiąt pięć) złotych, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego;
3. Wyrokowi w punkcie I.1. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

II.

1. Zasądza od pozwanego Skarbu Państwa - Zakład Karny w P. na rzecz powoda W. M. kwotę 2.961,00 złotych (dwa tysiące dziewięćset sześćdziesiąt jeden złotych), tytułem zwrotu kosztów dojazdu wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty;
2. Zasądza od pozwanego Skarbu Państwa - Zakład Karny w P. na rzecz powoda W. M. kwotę 675,00 (sześćset siedemdziesiąt pięć) złotych, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego;
3. Wyrokowi w punkcie II.1. nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

UZASADNIENIE

Na rozprawie w dniu 21 października 2016 r. Sąd zarządził połączenie spraw o Sygnaturach akt: IV P 309 / 16 z powództwa D. D. przeciwko Skarbowi Państwa - Zakład Karny w P. oraz IV P 310 / 16 z powództwa W. M. przeciwko Skarbowi Państwa - Zakład Karny w P. do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod wspólną Sygnaturą akt IV P 309 / 16.

I.

W dniu 22 sierpnia 2016 r. (k. 11 akt) został wniesiony do tutejszego Sądu pozew D. D. przeciwko Skarbowi Państwa - Zakład Karny w P. o zwrot kosztów dojazdu do miejsca pełnienia służby w kwocie 2.961,00 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 24 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty. Pozew zawierał też żądanie zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego wg norm przepisanych.

W pozwie wyjaśniono, iż na dochodzoną kwotę składają się: zwrot kosztów dojazdu w kwotach po 87,00 zł miesięcznie – cena zakupu biletu miesięcznego Miejskiego Zakładu (...) Spółka z o.o. w O. (...) na przejazdy z O. do P. za okres od października 2012 r. do grudnia 2012 r. oraz w kwotach po 100,00 zł miesięcznie – cena zakupu biletu miesięcznego (...) za okres od stycznia 2013 r. do marca 2015 r.

W odpowiedzi na pozew, pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego wg norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

D. D. obecnie pełni służbę jako funkcjonariusz Służby Więziennej w Zakładzie Karnym w P.. Wcześniej, tj. od dnia 01.08.2008 r. powódka była mianowana na stanowisko pielęgniarki Zakładu Opieki Zdrowotnej Aresztu Śledczego w O. (k. 3 część „B” akt osobowych).

Z dniem 01.06.2012 r. – rozkazem personalnym - na podstawie art.46 ustawy z dnia 09 kwietnia 2010r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 79, poz. 523 z późn. zm.), D. D. została mianowana na stanowisko pielęgniarki Zakładu Opieki Zdrowotnej w Oddziale Zewnętrznym w P. Aresztu Śledczego w O.. Rozkaz personalny był wykonalny z dniem w nim określonym i nie przysługiwało od niego odwołanie, o czym także pouczone D. D. (k. 37 część „B” akt osobowych).

Decyzją personalną Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w B. z dnia 24.09.2012 r. z dniem 01.10.2012 r. z urzędu przeniesiono D. D. do pełnienia służby na stanowisko starszej pielęgniarki ambulatorium Zakładu Karnego w P. (k. 39 część „B” akt osobowych).

Do dnia 01 października 2012r., miejscem pełnienia służby przez D. D. był Areszt Śledczy w O.. Stosownie do treści § 1 i § 3 Zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 lipca 2012 r. (Dz.U. MS z 2012 r. poz. 117), z dniem 01 października 2012r. zniesiony został Areszt Śledczy w O. i utworzony został Zakład Karny w P.. Zgodnie z § 4 przedmiotowego Zarządzenia, Zakład Karny w P. przejął majątek ruchomy i nieruchomy dotychczasowego Aresztu Śledczego w O.. Nowo utworzona jednostka penitencjarna - Zakład Karny w P., zgodnie z § 4 ust. 2 Zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 lipca 2012 r. w sprawie zniesienia Aresztu Śledczego w O. i utworzenia Zakładu Karnego w P. (Dz. Urz. MS z dnia 31 lipca 2012 r.) przejęła także należności i zobowiązania Aresztu Śledczego w O..

W dniu 24.07.2015 r. D. D. pismem skierowanym do dyrektora Zakładu Karnego w P. wniosła o zwrot kosztów przejazdu do miejsca pełnienia służby za okres od października 2012 r. do marca 2015 r. (k. 10).

Dyrektor Zakładu Karnego w P. nie uwzględnił wniosku.

D. D. wraz z mężem i dwójką dzieci mieszka w miejscowości T. i mieszkała w tej miejscowości już przed przeniesieniem, tj. przed dniem 01.10.2012 r. (przesłuchanie powódki w charakterze strony).

D. D. otrzymuje miesięczne wynagrodzenie średnio w kwocie 4.048,00 zł brutto (k. 16).

Powyższy stan faktyczny był między stronami bezsporny.

Sąd zważył, co następuje:

Istotą sporu w niniejszej sprawie pozostawały kwestie prawne. Na gruncie niniejszej sprawy należało bowiem rozstrzygnąć, czy powódce przysługiwało prawo do kwot dochodzonych pozwem, tytułem zwrotu kosztów dojazdu z miejsca zamieszkania do miejsca pełnienia służby.

Sąd Rejonowy uznał powództwo za uzasadnione co do zasady.

Na wstępie należy wskazać, że w kwestii zwrotu kosztów dojazdu z miejsca zamieszkania do miejsca pełnienia służby – dotyczącej funkcjonariuszy Zakład Karny w P., w wyroku z dnia 07 października 2015 r. w sprawie o Sygnaturze akt III Pa 24/15, wypowiedział się Sąd Okręgowy w Ostrołęce. Sąd Rejonowy w pełni podziela stanowisko Sądu Okręgowego w Ostrołęce i wcześniejsze wyrażone w wyroku tutejszego Sądu w sprawie – Sygnatura akt IVP 134/13.

Zgodnie z art. 73 ust. 3 pkt. 6 ustawy z dnia 09 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. 2014, poz. 1415 z późn. zm.), funkcjonariuszowi przeniesionemu z urzędu do pełnienia służby w innej miejscowości przysługują należności z tytułu przeniesienia w postaci zwrotu kosztów przejazdu do miejsca pełnienia służby i z powrotem, w przypadku gdy członkowie rodziny, o których mowa w art. 176, pozostają w dotychczasowym miejscu zamieszkania.

W związku z powyższym należało ustalić, czy nastąpiło przeniesienie z urzędu do pełnienia służby w innej miejscowości.

Podzielić należy stanowisko Sądu Okręgowego w Ostrołęce, zawarte w uzasadnieniu w/w wyroku z dnia 07 października 2015r., że z treści rozkazu personalnego wydanego w stosunku do powoda wynika, że podstawą wydania był art. 46 w/w ustawy. Zgodnie z nim - mianowania funkcjonariusza na stanowisko służbowe, z wyjątkiem wyższego stanowiska kierowniczego w Służbie Więziennej, o którym mowa w rozdziale 8, dokonuje kierownik jednostki organizacyjnej. Taki zapis w rozkazy personalnym sugeruje, że doszło wówczas do mianowania funkcjonariusza na stanowisko służbowe, czyli podstawą wydania rozkazu był art. 219 ust.1 pkt 1 lub pkt 6 w/w ustawy. Tymczasem, analiza dokumentów znajdujących się w aktach osobowych powódki prowadzi do wniosku, że nadal pracowała ona na takim samym stanowisku, a zmiana polegała jedynie na tym, że było to stanowisko w Oddziale Zewnętrzny w P. Aresztu Śledczego w O. – w miejsce analogicznego stanowiska przypisanego dotychczas do Aresztu Śledczego w O.. Wobec powyższego, na skutek tego rozkazu de facto nie doszło do mianowania funkcjonariusza na stanowisko służbowe. Wydanie rozkazu personalnego może być jedynie rozpoznawane w kategoriach przesłanki, o której mowa w art. 219 ust.1 pkt 4 w/w ustawy, tj. delegowania do czasowego pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej. Wniosek taki wynika z zapisów znajdujących się w decyzji personalnej, bowiem została ona wydana w oparciu o art. 69 ust.1 w zw. z art. 281 ust.1 pkt 2 w/w ustawy, a przepisy te odnoszą się do przeniesienia służbowego w innej jednostce organizacyjnej. Zatem, już z decyzji personalnej wynika, że miało miejsce przeniesienie służbowe. Przy czym rozkazem personalnym powódka mogła być jedynie delegowana do czasowego pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej (art. 218 ust.1 pkt 4), a decyzją personalną - przeniesiona z urzędu do pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej (art. 218 ust.1 pkt 2).

W niniejszej sprawie - niewystarczające jest stwierdzenie, że miało miejsce przeniesienie funkcjonariusza z urzędu, lecz konieczne jest również ustalenie, czy członkowie rodziny, o których mowa w art. 176 ww. ustawy, pozostali w dotychczasowym miejscu zamieszkania. Art. 176 ww. ustawy, wymienia małżonka, dzieci (własne, małżonka, przysposobione lub przyjęte na wychowanie w ramach rodziny zastępczej) wspólnie zamieszkujące z funkcjonariuszem i pozostające na jego utrzymaniu, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez nie 25 lat życia, rodziców funkcjonariusza lub jego małżonka wspólnie zamieszkujący z funkcjonariuszem i pozostający na jego wyłącznym utrzymaniu, lub jeżeli ze względu na wiek, albo inwalidztwo są niezdolni do wykonywania zatrudnienia.

Na rozprawie powódka D. D. zeznała, że w chwili przeniesienia i w chwili obecnej zarówno ona jak i jej mąż oraz dzieci nadal mieszkają w T. (strona pozwana nie kwestionowała tych twierdzeń).

Powyższe ustalenia stanowiły podstawę zasądzenia dochodzonych kosztów zwrotu dojazdu.

Zasadność wysokości dochodzonego roszczenia należało obliczyć na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 04.02.2011 r. w sprawie należności przysługujących funkcjonariuszowi Służby Więziennej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju i przeniesień (Dz. U. z 2011 r., nr 31, poz. 155 – w brzmieniu przed nowelizacją), przyjmując za podstawę wyliczenia cenę biletu na przejazd środkiem transportu autobusowego, zgodnie z wymogami paragrafu 15 i 16 wskazanego Rozporządzenia.

Jak podał pełnomocnik powódki, na dochodzoną kwotę składała się suma kosztów dojazdu w kwotach po 87,00 zł – cena zakupu biletu miesięcznego Miejskiego Zakładu (...) Spółka z o.o. w O. ((...)) na przejazdy z O. do P. za okres od października 2012 r. do grudnia 2012 r. oraz w kwotach po 100,00 zł – cena zakupu biletu miesięcznego (...) za okres od stycznia 2013 r. do marca 2015 r., co daje łączną kwotę 2.961,00 zł. Sąd zaczerpnął informacji w tym zakresie od przewoźnika (...). Pełnomocnik strony pozwanej nie kwestionował ceny zakupu biletów miesięcznych na tym poziomie.

Pełnomocnik strony pozwanej kwestionował natomiast - poza zasadnością roszczenia głównego, także zasadność żądań odsetkowych w niniejszej sprawie. Kwestia ta również była przedmiotem w/w orzeczenia Sądu Okręgowego w Ostrołęce, jak też innych Sądów np. SO W Gliwicach IX Pa 25/14, SO w Elblągu IV Pa 43/14 czy SO w Piotrkowie Trybunalskim V Pa 68/14 (publikacja portal orzeczeń), wcześniej zaś uchwały TK z 25.01.1995r., a ostatnio wyroku Sądu Najwyższego z dnia 26.08.2015 r. - Sygn. akt I BP 7/14. Specyfika stosunków służbowych funkcjonariusza służb mundurowych nie zwalnia Państwa z obowiązku należytego i terminowego wypłacania tym funkcjonariuszom uposażenia i innych świadczeń, a naruszenie tego obowiązku skutkować powinno, tak jak w wypadku opóźnienia spełnienia świadczenia pieniężnego przez dłużnika (art. 481 K.c.), dopuszczalnością dochodzenia przez tego funkcjonariusza od Państwa (Skarbu Państwa) należnych z tego tytułu odsetek, bowiem zgodnie z art. 359 § 1 K.c. odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej, albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu. Przepis art. 227 ustawy o Służbie Więziennej stanowi, że funkcjonariuszowi przysługuje prawo do otrzymania odsetek ustawowych, naliczanych za każdy dzień zwłoki, w przypadku niewypłacenia uposażenia zasadniczego i dodatków do uposażenia o charakterze stałym w terminie, o którym mowa w art. 62 ust. 2. W myśl art. 58 ust 1 ustawy o Służbie Więziennej dodatkami do uposażenia zasadniczego o charakterze stałym jest dodatek za wysługę lat, dodatek za stopień, dodatek służbowy. Natomiast w treści art. 227 ustawy o Służbie Więziennej nie ma stwierdzenia, że funkcjonariuszowi przysługuje prawo do otrzymania ustawowych odsetek wyłącznie w przypadku nieotrzymania w terminie uposażenia zasadniczego i dodatków do uposażenia o charakterze stałym. Przepis art. 227 ustawy o Służbie Więziennej reguluje li tylko terminy wypłat odsetek od uposażenia zasadniczego i stałych dodatków funkcjonariuszy. W żadnym wypadku natomiast z treści tego przepisu nie wynika, aby wykluczał on prawo funkcjonariusza do odsetek od innych świadczeń pieniężnych, w tym przypadku z tytułu dojazdów służbowych. Skoro art. 227 ustawy nie pozbawia funkcjonariusza prawa do żądania odsetek od należności z tytułu dojazdów służbowych, to prawo do odsetek przysługuje mu na zasadach ogólnych, o których mowa w art. 481 § 1 K.c. W myśl tego przepisu jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Nie ulega wątpliwości, że roszczenie z tytułu zwrotu kosztów dojazdów służbowych jest świadczeniem pieniężnym. W przedmiotowej sprawie zatem podstawą prawną do żądania przez powódkę odsetek od kwoty należnej jej tytułem zwrotu kosztów dojazdu, nie są przepisy ustawy o Służbie Więziennej, ale przepisy ogólne kodeksu cywilnego tj. art. 481 K.c. w zw. z art. 359 § 1 K.c. w zw. z art. 300 K.p.

Pełnomocnik strony pozwanej wskazał, że w przypadku, gdyby Sąd rozważał nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności, należy mieć na uwadze, że stosownie do treści art. 459 K.p.c. sądy powszechne, właściwe w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, co do zasady swoje postępowania prowadzą w oparciu o przepisy odrębne dotyczące spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych. Dodatkowo, stosownie

do treści art. 220 ustawy o SW, sądy te rozpatrują także spory o roszczenia ze stosunku służbowego funkcjonariuszy Służby Więziennej, o którym mowa w art. 40 ustawy o SW, ale jedynie w sprawach niewymienionych w art. 218 ust. 1 ustawy o SW i art. 219 ust. 1 i 2 tej ustawy. Dochodzone w niniejszej sprawie roszczenie ze stosunku służbowego, o którym mowa w art. 73 ust. 3 pkt 6 ustawy o SW (zwrot kosztów dojazdu) nie został wymieniony w art. 218 ust. 1 i art. 219 ust. 1 i 2 ustawy o SW, co oznacza, że sprawy o te roszczenia winien był rozpatrywać sąd powszechny właściwy w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych. Pełnomocnik strony pozwanej podkreślił jednak, że z uwagi na treść art. 476 K.p.c. (definicja legalna spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych), niniejsza sprawa o roszczenie stosunku służbowego Służby Więziennej, nie jest sprawą z zakresu pracy i ubezpieczeń społecznych. Dlatego, w ocenie strony pozwanej, rozstrzygnięcie sporu o roszczenie powódki nie może odbywać się w oparciu o przepisy odrębne w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych (art. 459-477¹⁴a K.p.c.). W związku z tym, Sąd nie może oprzeć się o treść art. 477² K.p.c., lecz winien sięgnąć do zasad ogólnych postępowania i zastosować art. 335 § 2 K.p.c. Zgodnie z tą normą prawną natychmiastowa wykonalność wyroku nie może być orzeczona nawet za zabezpieczeniem w sprawach przeciwko Skarbowi Państwa. Pełnomocnik strony pozwanej stwierdził, że nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności pozbawione jest podstaw prawnych.

Sąd nie podziela powyższej argumentacji pełnomocnika strony pozwanej. Już na wstępie Sąd ustalił, że niniejsza sprawa jest sprawą z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych.

Mając na uwadze wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16.06.2009 r. - Sygnatura akt I PK 226/08 – dotyczący żołnierzy, można stwierdzić, analogicznie do wypowiedzi Sądu Najwyższego, że wydaje się, iż gdyby ustawodawca chciał, aby spór dotyczący zwrotu kosztów dojazdu po przeniesieniu funkcjonariusza był rozpoznawany na zasadach ogólnych (skoro, jak wspomniano wyżej, spory o roszczenia ze stosunku służbowego funkcjonariuszy w sprawach niewymienionych w art. 218 ust. 1 i art. 219 ust. 1 i 2 ustawy o Służbie Więziennej rozpatruje sąd właściwy w sprawach z zakresu prawa pracy), to nie kierowałyby jej do sądów pracy – poprzez niewymienienie ich w art. 218 ust. 1 i art. 219 ust. 1 i 2 ustawy o Służbie Więziennej. Podobieństwo sytuacji prawnej funkcjonariusza służby więziennej w rozważanej kategorii spraw do sytuacji pracownika uzasadnia zastosowanie do niego szczególnych reguł procesowych dających mu korzystniejszą pozycję procesową niż ta, którą miałby w postępowaniu zwykłym. Dlatego, należy uznać, że spór dotyczący zwrotu kosztów dojazdu po przeniesieniu funkcjonariusza jest sprawą cywilną, do której stosuje się przepisy K.p.c. o postępowaniu odrębnym w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie z art. 335 § 2 K.p.c., natychmiastowa wykonalność nie będzie orzeczona nawet za zabezpieczeniem w sprawach przeciwko Skarbowi Państwa. Jednak w myśl art. 477² w sprawach z zakresu prawa pracy § 2 art. 335 K.p.c., nie ma zastosowania (Komentarz aktualizowany do ustawy z dnia 17.11.1964 r. Kodeksu postępowania cywilnego pod. red. m.in. P. Telengi, LEX 2015 r. oraz Komentarz „Kodeks postępowania cywilnego” z 2014 r., wyd. C.H. Beck pod. red. A. Marciniak, K. Piasecki – komentarz do art. 335 k.p.c.) Należy wskazać, iż jako strona pozwana w sprawach przed sądem pracy występuje Skarb Państwa tylko w sprawach szeroko pojętych służb mundurowych, a nie jako odrębna jednostka organizacyjna. Pogląd ten znajduje też potwierdzenie w wyrokach Sądu Okręgowego i Sądu Najwyższego.

Zgodnie z art. 477² § 1 zd. 1 K.p.c., zasadzając należność, sąd z urzędu nada wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności w części nieprzekraczającej pełnego jednomiesięcznego wynagrodzenia pracownika.

Mając na uwadze powyższe, wyrokowi w pkt I.1 Sąd nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Sąd na podstawie art. 98 K.p.c. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 675,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika powódki ustalono w oparciu o § 9 ust. 1 pkt. 2 w zw. z § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804). Orzekając, w zakresie kosztów postępowania, Sąd miał na uwadze, że przed rozstrzygnięciem pewnej liczby spraw tej samej kategorii, co niniejsza, przez Sąd Okręgowy, strony wniosły o zawieszenie pozostałych toczących się spraw – na zgodny wniosek, który ze strony pozwanej motywowany był

przede wszystkim ekonomią dot. kosztów postępowania, a więc w istocie dot. kosztów zastępstwa prawnego. Wówczas, pełnomocnik pozwanego deklarował możliwość podjęcia negocjacji w kierunku dobrowolnej wypłaty należności, bez dalszego wyrokowania w pozostałych sprawach. Aktualnie, strona pozwana odstąpiła całkowicie od możliwości ugodowego zakończenia postępowania, co jest niezrozumiałe w obliczu zapadłych dotąd prawomocnych wyroków w analogicznych sprawach i uprzednich deklaracji strony pozwanej. W ocenie Sądu, można tu mówić o swoistej ignorancji, skierowanej w kierunku strony powodowej, ale także w kierunku Sądu. Strona pozwana reprezentowana jest przez zawodowego pełnomocnika i sama konsekwentnie, w każdej sprawie wnosi o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania, wraz z kosztami zastępstwa prawnego wg norm przepisanych, nie bacząc na fakt, że sprawy te mają podobną konstrukcję i wymagają na obecną chwilę znacznie mniejszego nakładu pracy koncepcyjnej, niż w początkowej fazie ich wnoszenia do Sądu.

II.

W dniu 22 sierpnia 2016 r. (k. 16), został wniesiony pozew W. M. przeciwko Skarbowi Państwa - Zakład Karny w P. o zwrot kosztów dojazdu do miejsca pełnienia służby w kwocie 2.961,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami jak w pozwie oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego wg norm przepisanych.

Na dochodzoną pozewem kwotę składają się: zwrot kosztów dojazdu w kwotach po 87,00 zł miesięcznie – cena zakupu biletu miesięcznego Miejskiego Zakładu (...) Spółka z o.o. w O. ((...)) na przejazdy z O. do P. za okres od października 2012 r. do grudnia 2012 r. oraz w kwotach po 100,00 zł miesięcznie – cena zakupu biletu miesięcznego (...) za okres od stycznia 2013 r. do marca 2015 r.

W odpowiedzi na pozew, pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W. M. pełni obecnie służbę jako funkcjonariusz Służby Więziennej w Zakładzie Karnym w P.. Wcześniej, tj. od dnia 01.04.1996 r. – został mianowany na stanowisko strażnika działu ochrony w Areszcie Śledczego w O. (k. 13 akt, k. 23 część „B” akt osobowych). Decyzją personalną z dnia 01.04.1994 r. został przyjęty z dniem 01.04.1994 r. do Służby Więziennej na okres służby przygotowawczej i mianowany na stanowisko strażnika działu ochrony Aresztu Śledczego w O. (k. 2 część „B” akt osobowych).

Z dniem 01.06.2012 r. – rozkazem personalnym - na podstawie art. 46 ustawy z dnia 09 kwietnia 2010r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 79, poz. 523 z późn. zm.), W. M. został mianowany na stanowisko starszego instruktora działu ewidencji w Oddziale Zewnętrznym w P. Areszcie Śledczego w O.. Rozkaz personalny był wykonalny z dniem w nim określonym i nie przysługiwało od niego odwołanie, o czym także pouczono W. M. (k. 15).

Decyzją personalną Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w B. z dnia 25.09.2012 r., z dniem 01.10.2012 r. z urzędu przeniesiono W. M. do pełnienia służby na stanowisko starszego instruktora działu ewidencji Zakładu Karnego w P. (k. 12).

Do dnia 01 października 2012r., miejscem pełnienia służby przez W. M. był Areszt Śledczy w O.. Stosownie do treści § 1 i § 3 Zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 lipca 2012 r. (Dz.U. MS z 2012 r. poz. 117), z dniem 01 października 2012r. zniesiony został Areszt Śledczy w O. i utworzony został Zakład Karny w P.. Zgodnie z § 4 przedmiotowego Zarządzenia, Zakład Karny w P. przejął majątek ruchomy i nieruchomy dotychczasowego Aresztu Śledczego w O.. Nowo utworzona jednostka penitencjarna - Zakład Karny w P., zgodnie z § 4 ust. 2 Zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 lipca 2012 r. w sprawie zniesienia Aresztu Śledczego w O. i utworzenia Zakładu Karnego w P. (Dz. Urz. MS z dnia 31 lipca 2012 r.) przejęła także należności i zobowiązania Aresztu Śledczego w O..

W dniu 21.07.2015 r. W. M. pismem skierowanym do dyrektora Zakładu Karnego w P. wniósł o zwrot kosztów przejazdu do miejsca pełnienia służby za okres od października 2012 r. do marca 2015 r. (k. 10).

Pismem z dnia 20.08.2015 r. dyrektor Zakładu Karnego w P. poinformował W. M. o pozostawieniu jego wniosku bez rozpatrzenia, z uwagi na toczące się postępowanie sądowe w analogicznej sprawie, gdyż rozpoznanie jego wniosku zależeć będzie od rozstrzygnięcia danej sprawy (k. 11).

W. M. wraz z żoną i dwójką dzieci mieszka w O. i mieszkał w tej miejscowości już przed przeniesieniem, tj. przed 01.10.2012 r. (przesłuchanie powoda w charakterze strony).

W. M. otrzymuje miesięczne wynagrodzenie średnio w kwocie 4.970,00 zł brutto (k. 21).

Powyższy stan faktyczny był między stronami bezsporny.

Sąd zważył, co następuje:

Istotą sporu w niniejszej sprawie pozostawały kwestie prawne.

Na gruncie niniejszej sprawy należało bowiem rozstrzygnąć, czy powodowi przysługiwało prawo do dochodzonych pozwem, tytułem zwrotu kosztów dojazdu z miejsca zamieszkania do miejsca pełnienia służby.

Sąd Rejonowy uznał powództwo za uzasadnione co do zasady.

Na wstępie należy wskazać, że w kwestii zwrotu kosztów dojazdu z miejsca zamieszkania do miejsca pełnienia służby – dotyczącej funkcjonariuszy Zakład Karny w P., w wyroku z dnia 07 października 2015 r. w sprawie o Sygnaturze akt III Pa 24/15, wypowiedział się Sąd Okręgowy w Ostrołęce. Sąd Rejonowy w pełni podziela stanowisko Sądu Okręgowego w Ostrołęce i wcześniejsze wyrażone w wyroku tutejszego Sądu w sprawie – Sygnatura akt IVP 134/13.

Zgodnie z art. 73 ust. 3 pkt. 6 ustawy z dnia 09 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. 2014, poz. 1415 z późn. zm.), funkcjonariuszowi przeniesionemu z urzędu do pełnienia służby w innej miejscowości przysługują należności z tytułu przeniesienia w postaci zwrotu kosztów przejazdu do miejsca pełnienia służby i z powrotem, w przypadku gdy członkowie rodziny, o których mowa w art. 176, pozostają w dotychczasowym miejscu zamieszkania.

W związku z powyższym, należało ustalić, czy nastąpiło przeniesienie z urzędu do pełnienia służby w innej miejscowości.

Podzielić należy stanowisko Sądu Okręgowego, zawarte w uzasadnieniu w/w wyroku z dnia 07.10.2015r., że z treści rozkazu personalnego wydanego w stosunku do powoda wynika, że podstawą wydania był art. 46 w/w ustawy. Zgodnie z nim - mianowania funkcjonariusza na stanowisko służbowe, z wyjątkiem wyższego stanowiska kierowniczego w Służbie Więziennej, o którym mowa w rozdziale 8, dokonuje kierownik jednostki organizacyjnej. Taki zapis w rozkazy personalnym sugeruje, że doszło wówczas do mianowania funkcjonariusza na stanowisko służbowe, czyli podstawą wydania rozkazu był art. 219 ust.1 pkt 1 lub pkt 6 w/w ustawy. Tymczasem, analiza dokumentów znajdujących się w aktach osobowych powoda prowadzi do wniosku, że nadal pracował on na takim samym stanowisku, a zmiana polegała jedynie na tym, że było to stanowisko w Oddziale Zewnętrzny w P. Aresztu Śledczego w O. – w miejsce analogicznego stanowiska przypisanego dotychczas do Aresztu Śledczego w O.. Wobec powyższego, na skutek tego rozkazu de facto nie doszło do mianowania funkcjonariusza na stanowisko służbowe. Wydanie rozkazu personalnego może być jedynie rozpoznawane w kategoriach przesłanki, o której mowa w art. 219 ust. 1 pkt 4 w/w ustawy tj. delegowania do czasowego pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej. Wniosek taki wynika z zapisów znajdujących się w decyzji personalnej, bowiem została ona wydana w oparciu o art. 69 ust.1 w zw. z art. 281 ust.1 pkt 2 w/w ustawy, a przepisy te odnoszą się do przeniesienia służbowego w innej jednostce organizacyjnej. Zatem, już z decyzji personalnej wynika, że miało miejsce przeniesienie służbowe. Przy czym rozkazem personalnym powód mógł być

jedynie delegowany do czasowego pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej (art. 218 ust. 1 pkt 4), a decyzją personalną - przeniesiony z urzędu do pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej (art. 218 ust. 1 pkt 2).

W niniejszej sprawie - niewystarczające jest stwierdzenie, że miało miejsce przeniesienie funkcjonariusza z urzędu, lecz konieczne jest również ustalenie, czy członkowie rodziny, o których mowa w art. 176 ww. ustawy, pozostali w dotychczasowym miejscu zamieszkania. Art. 176 ww. ustawy, wymienia małżonka, dzieci (własne, małżonka, przysposobione lub przyjęte na wychowanie w ramach rodziny zastępczej) wspólnie zamieszkujące z funkcjonariuszem i pozostające na jego utrzymaniu, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez nie 25 lat życia, rodziców funkcjonariusza lub jego małżonka wspólnie zamieszkujący z funkcjonariuszem i pozostający na jego wyłącznym utrzymaniu lub jeżeli ze względu na wiek albo inwalidztwo są niezdolni do wykonywania zatrudnienia.

Na rozprawie powód W. M. zeznał, że w chwili przeniesienia i w chwili obecnej zarówno on jak i jego żona oraz dzieci nadal mieszkają w O. (strona pozwana nie kwestionowała tych twierdzeń).

Powyższe ustalenia były podstawą zasądzenia dochodzonych kosztów zwrotu dojazdu.

Zasadność wysokości dochodzonego roszczenia należało obliczyć na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 04.02.2011 r. w sprawie należności przysługujących funkcjonariuszowi Służby Więziennej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju i przeniesień (Dz. U. z 2011 r., nr 31, poz. 155 – w brzmieniu przed nowelizacją), przyjmując za podstawę wyliczenia cenę biletu na przejazd środkiem transportu autobusowego, zgodnie z wymogami paragrafu 15 i 16 wskazanego Rozporządzenia.

Jak podał pełnomocnik powoda, na dochodzoną kwotę składała się suma kosztów dojazdu w kwotach po 87,00 zł miesięcznie – cena zakupu biletu miesięcznego Miejskiego Zakładu (...) Spółka z o.o. w O. (...) na przejazdy z O. do P. za okres od października 2012 r. do grudnia 2012 r. oraz w kwotach po 100,00 zł – cena zakupu biletu miesięcznego (...) za okres od stycznia 2013 r. do marca 2015 r., co daje łączną kwotę 2.961,00 zł. Pełnomocnik strony pozwanej nie kwestionował ceny zakupu biletów miesięcznych.

Pełnomocnik strony pozwanej kwestionował natomiast - poza zasadnością roszczenia głównego, także zasadność żądań odsetkowych w niniejszej sprawie. Kwestia ta również była przedmiotem w/w orzeczenia Sądu Okręgowego w Ostrołęce, jak też innych Sądów np. SO W Gliwicach IX Pa 25/14, SO w Elblągu IV Pa 43/14 czy SO w Piotrkowie Trybunalskim V Pa 68/14 (publikacja portal orzeczeń), wcześniej zaś uchwały TK z 25.01.1995r., a ostatnio wyroku Sądu Najwyższego z dnia 26.08.2015 r. - Sygn. akt I BP 7/14. Specyfika stosunków służbowych funkcjonariusza służb mundurowych nie zwalnia Państwa z obowiązku należytego i terminowego wypłacania tym funkcjonariuszom uposażenia i innych świadczeń, a naruszenie tego obowiązku skutkować powinno, tak jak w wypadku opóźnienia spełnienia świadczenia pieniężnego przez dłużnika (art. 481 K.c.), dopuszczalnością dochodzenia przez tego funkcjonariusza od Państwa (Skarbu Państwa) należnych z tego tytułu odsetek, bowiem zgodnie z art. 359 § 1 K.c. odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej, albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu. Przepis art. 227 ustawy o Służbie Więziennej stanowi, że funkcjonariuszowi przysługuje prawo do otrzymania odsetek ustawowych, naliczanych za każdy dzień zwłoki, w przypadku niewypłacenia uposażenia zasadniczego i dodatków do uposażenia o charakterze stałym w terminie, o którym mowa w art. 62 ust. 2. W myśl art. 58 ust 1 ustawy o Służbie Więziennej dodatkami do uposażenia zasadniczego o charakterze stałym jest dodatek za wysługę lat, dodatek za stopień, dodatek służbowy. Natomiast w treści art. 227 ustawy o Służbie Więziennej nie ma stwierdzenia, że funkcjonariuszowi przysługuje prawo do otrzymania ustawowych odsetek wyłącznie w przypadku nieotrzymania w terminie uposażenia zasadniczego i dodatków do uposażenia o charakterze stałym. Przepis art. 227 ustawy o Służbie Więziennej reguluje li tylko terminy wypłat odsetek od uposażenia zasadniczego i stałych dodatków funkcjonariuszy. W żadnym wypadku natomiast z treści tego przepisu nie wynika, aby wykluczał on prawo funkcjonariusza do odsetek od innych świadczeń pieniężnych, w tym przypadku z tytułu dojazdów służbowych. Skoro art. 227 ustawy nie pozbawia funkcjonariusza prawa do żądania odsetek od należności z tytułu dojazdów służbowych, to prawo do odsetek przysługuje mu na zasadach ogólnych, o których mowa w art. 481 § 1 K.c. W myśl tego przepisu jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel

może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Nie ulega wątpliwości, że roszczenie z tytułu zwrotu kosztów dojazdów służbowych jest świadczeniem pieniężnym. W przedmiotowej sprawie zatem podstawą prawną do żądania przez powódkę odsetek od kwoty należnej jej tytułem zwrotu kosztów dojazdu, nie są przepisy ustawy o Służbie Więziennej, ale przepisy ogólne kodeksu cywilnego tj. art. 481 K.c. w zw. z art. 359 § 1 K.c. w zw. z art. 300 K.p.

Pełnomocnik strony pozwanej wskazał, że w przypadku, gdyby Sąd rozważał nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności, należy mieć na uwadze, że stosownie do treści art. 459 K.p.c. sądy powszechne, właściwe w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, co do zasady swoje postępowania prowadzą w oparciu o przepisy odrębne dotyczące spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych. Dodatkowo, stosownie do treści art. 220 ustawy o SW, sądy te rozpatrują także spory o roszczenia ze stosunku służbowego funkcjonariuszy Służby Więziennej, o którym mowa w art. 40 ustawy o SW, ale jedynie w sprawach niewymienionych w art. 218 ust. 1 ustawy o SW i art. 219 ust. 1 i 2 tej ustawy. Dochodzone w niniejszej sprawie roszczenie ze stosunku służbowego, o którym mowa w art. 73 ust. 3 pkt 6 ustawy o SW (zwrot kosztów dojazdu) nie został wymieniony w art. 218 ust. 1 i art. 219 ust. 1 i 2 ustawy o SW, co oznacza, że sprawy o te roszczenia winien był rozpatrywać sąd powszechny właściwy w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych. Pełnomocnik strony pozwanej podkreślił jednak, że z uwagi na treść art. 476 K.p.c. (definicja legalna spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych), niniejsza sprawa o roszczenie stosunku służbowego Służby Więziennej, nie jest sprawą z zakresu pracy i ubezpieczeń społecznych. Dlatego, w ocenie strony pozwanej, rozstrzygnięcie sporu o roszczenie powódki nie może odbywać się w oparciu o przepisy odrębne w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych (art. 459-477¹⁴a K.p.c.). W związku z tym, Sąd nie może oprzeć się o treść art. 477² K.p.c., lecz winien sięgnąć do zasad ogólnych postępowania i zastosować art. 335 § 2 K.p.c. Zgodnie z tą normą prawną natychmiastowa wykonalność wyroku nie może być orzeczona nawet za zabezpieczeniem w sprawach przeciwko Skarbowi Państwa. Pełnomocnik strony pozwanej stwierdził, że nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności pozbawione jest podstaw prawnych.

Sąd nie podziela powyższej argumentacji pełnomocnika strony pozwanej. Już na wstępie Sąd ustalił, że niniejsza sprawa jest sprawą z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych.

Mając na uwadze wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16.06.2009 r. - Sygnatura akt I PK 226/08 – dotyczący żołnierzy, można stwierdzić, analogicznie do wypowiedzi Sądu Najwyższego, że wydaje się, iż gdyby ustawodawca chciał, aby spór dotyczący zwrotu kosztów dojazdu po przeniesieniu funkcjonariusza był rozpoznawany na zasadach ogólnych (skoro, jak wspomniano wyżej, spory o roszczenia ze stosunku służbowego funkcjonariuszy w sprawach niewymienionych w art. 218 ust. 1 i art. 219 ust. 1 i 2 ustawy o Służbie Więziennej rozpatruje sąd właściwy w sprawach z zakresu prawa pracy), to nie kierowałyby jej do sądów pracy – poprzez niewymienienie ich w art. 218 ust. 1 i art. 219 ust. 1 i 2 ustawy o Służbie Więziennej. Podobieństwo sytuacji prawnej funkcjonariusza służby więziennej w rozważanej kategorii spraw do sytuacji pracownika uzasadnia zastosowanie do niego szczególnych reguł procesowych dających mu korzystniejszą pozycję procesową niż ta, którą miałby w postępowaniu zwykłym. Dlatego, należy uznać, że spór dotyczący zwrotu kosztów dojazdu po przeniesieniu funkcjonariusza jest sprawą cywilną, do której stosuje się przepisy K.p.c. o postępowaniu odrębnym w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie z art. 335 § 2 K.p.c., natychmiastowa wykonalność nie będzie orzeczona nawet za zabezpieczeniem w sprawach przeciwko Skarbowi Państwa. Jednak w myśl art. 477² w sprawach z zakresu prawa pracy § 2 art. 335 K.p.c., nie ma zastosowania (Komentarz aktualizowany do ustawy z dnia 17.11.1964 r. Kodeksu postępowania cywilnego pod. red. m.in. P. Telengi, LEX 2015 r. oraz Komentarz „Kodeks postępowania cywilnego” z 2014 r., wyd. C.H. Beck pod. red. A. Marciniak, K. Piasecki – komentarz do art. 335 k.p.c.) Należy wskazać, iż jako strona pozwana w sprawach przed sądem pracy występuje Skarb Państwa tylko w sprawach szeroko pojętych służb mundurowych, a nie jako odrębna jednostka organizacyjna. Pogląd ten znajduje też potwierdzenie w wyrokach Sądu Okręgowego i Sądu Najwyższego.

Zgodnie z art. 477² § 1 zd. 1 K.p.c., zasądzając należność, sąd z urzędu nada wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności w części nieprzekraczającej pełnego jednomiesięcznego wynagrodzenia pracownika.

Mając na uwadze powyższe, wyrokowi w pkt II.1 Sąd nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Sąd na podstawie art. 98 K.p.c. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 675,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika powoda ustalono w oparciu o § 9 ust. 1 pkt. 2 w zw. z § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804). Orzekając, w zakresie kosztów postępowania, Sąd miał na uwadze, że przed rozstrzygnięciem pewnej liczby spraw tej samej kategorii, co niniejsza, przez Sąd Okręgowy, strony wniosły o zawieszenie pozostałych toczących się spraw – na zgodny wniosek, który ze strony pozwanej motywowany był przede wszystkim ekonomią dot. kosztów postępowania, a więc w istocie dot. kosztów zastępstwa prawnego. Wówczas, pełnomocnik pozwanego deklarował możliwość podjęcia negocjacji w kierunku dobrowolnej wypłaty należności, bez dalszego wyrokowania w pozostałych sprawach. Aktualnie, strona pozwana odstąpiła całkowicie od możliwości ugodowego zakończenia postępowania, co jest niezrozumiałe w obliczu zapadłych dotąd prawomocnych wyroków w analogicznych sprawach i uprzednich deklaracji strony pozwanej. W ocenie Sądu, można tu mówić o swoistej ignorancji, skierowanej w kierunku strony powodowej, ale także w kierunku Sądu. Strona pozwana reprezentowana jest przez zawodowego pełnomocnika i sama konsekwentnie, w każdej sprawie wnosi o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania, wraz z kosztami zastępstwa prawnego wg norm przepisanych, nie bacząc na fakt, że sprawy te mają podobną konstrukcję i wymagają na obecną chwilę znacznie mniejszego nakładu pracy koncepcyjnej, niż w początkowej fazie ich wnoszenia do Sądu.

SSR Monika Jankowska